

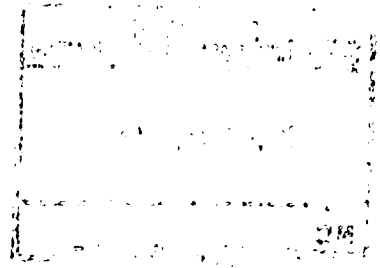

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 5292
Tarih: 24.04.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Anadilinde eğitim alamayan çocukların düşünsel, ruhsal ve kimliksel gelişimleri açısından yaşadıkları sorunların araştırılarak tüm çocukların kendi anadillerinde eğitim alabilmesini sağlayacak düzenlemelerin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Ayla AKAT ATA
Batman Milletvekili

GEREKÇE

Anadili, insanın dış dünyayla ilk iletişim kurduğu, dünyayı tanımaya ve anlamaya başladığı, kimlik gelişiminin ilk adımlarını içinde yaşadığı dildir. Bu yüzden anadilinde eğitim, kişilerin ruhsal, düşünsel, kimliksel ve sosyal gelişimlerinde vazgeçilmez öneme sahiptir. Yapılan pek çok araştırma göstermektedir ki, eğitime anadilinde başlayan çocuklar bilişsel ve eğitsel anlamda çok daha başarılı olmaktadır. Çok dilli ülkelerin pek çoğunda eğitim sisteminde çok dilliliğin benimsenmiş olmasına karşın Türkiye’de halen egemen dil dışındaki dillerde eğitim yapılamıyor oluşundan en fazla zarar görenler çocuklardır. Zira, okula yeni başlamış bir çocuğun anadilini reddetmek ve yok saymak çocuğun kendisini reddetmekle eş değer bir duygusal anlama sahiptir.

Türkiye’nin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin 38. Maddesi her çocuğun eğitim hakkına sahip olduğunu, 30. Maddesi ise çocukların ailesinin konuştuğu dili kullanıp geliştirebilme hakkını tanınmış, devletleri bu hakkı korumakla yükümlü kılmıştır. Oysa ki, Türkiye’deki eğitim sisteminde, anadili Türkçeden farklı olan, hatta Türkçe bilmeyen çocuklar anadili Türkçe olanlarla aynı eğitime tabi tutulmaktadır. Bu durum, eğitimde eşitliğin sağlanması ilkesine ve eğitimin yukarıda belirtilen amaçlarına tamamen aykırıdır. Dil politikaları ve insan hakları temelli çalışmalar yapan Tove Skutnabb-Kangas da, çocuğun bilmediği bir dilde eğitim görmesini çocuk haklarının ihlali olarak nitelendirmektedir. Eğitimine anadilinden farklı bir dilde başlayan çocuklarda sınıf tekrarı, okul terki, akademik başarısızlık yaygın olarak görülmektedir. Özellikle eğitimin ilk kademesine ciddi zorluk yaşayan çocuklar, kendilerine güven kaybı yaşar ve içinde oldukları bu eşitsiz koşullar, hayatlarının ileri döneminde de sıkça kendini gösterir. Oysaki devletler yurttaşlarını eşit şekilde eğitim hakkından yararlandırmakla yükümlüdür.

Bolivya, İspanya, Güney Afrika, Almanya, İsrail ve İsveç gibi pek çok ülkede çok dilli eğitim modelleri uygulanmaktadır. Uygulamada ülkeden ülkeye farklılıklar görülmekle beraber, tüm bu ülkelerde ortak olarak anadilinde eğitim hakkının tanınması ve devletlerin en azından bu hakkın önündeki engelleri kaldırması söz konusudur. Anadili konusu eğitim hakkı bağlamında ele alındığında da, eğitim hakkının gerçekleşmesinin ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasının temel koşulu olarak karşımıza çıkmaktadır. Anadilini öğrenmek, anadiline değer verildiğini hissetmek ve anadiliyle eğitime başlamak gibi temel koşullar sağlanmadan eğitim fırsat eşitliğinden bahsetmek mümkün olmamaktadır.

Eğitimine anadilinde başlayan çocuklar, matematik de dahil olmak üzere her alanda daha fazla başarı göstermektedir. Bu durum, toplumun genelinde hakim olan dili öğrenmeyi de aksatmamaktadır. Tersine, eğitimine anadilinde başlayan çocuklar ikinci bir dili oldukça başarıyla öğrenmektedir. Dolayısıyla anadillerinde eğitim gören çocukların ortak dildeki hakimiyetleri de daha fazla olacak ve toplumla ilişkilerinde daha başarılı olacaklardır. Anadili temelli çift dilli eğitim modellerini uygulayan ülkelerdeki araştırmalar göstermektedir ki bu tip bir eğitimle çocukların yaratıcılığı, özgüveni, kendini ifade etme becerisi, hayal gücü ve toplumsal etkinliklere katılımcılığı yüksek oranda artmaktadır.

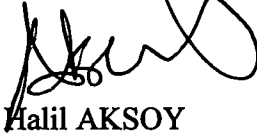
Toplumsal hayatta etnisite temelli ayrımcılık kendisini en çok dil üzerinden belli etmektedir. Bu yüzden anadili Türkçe olmayan çocukların yaşadığı mağduriyeti ortadan kaldırmak için anadilde eğitim hakkı vakit kaybetmeden tanınmalı ve uygulanabilirliğin sağlanması için ciddi adımlar atılmalıdır.

Anadilinde eğitimin koşullarını sağlayarak bu alandaki ayrımcılığı ortadan kaldırmak, çocukların güven içinde büyüdüğü bir toplumsal zemin oluşturmak açısından elzemdir. Bu bağlamda, anadili Türkçe olmayan çocukların psikolojik, sosyal ve eğitsel anlamda karşılaştıkları zorluklara dair kapsamlı bir araştırma yapılarak anadilinde eğitim görememekten kaynaklı ortaya çıkan eşitsizlik ve ayrımcılığın ortadan kaldırılması için alınması gereken önlemlerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını talep etmekteyim.

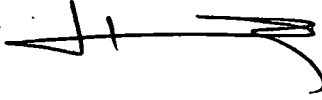
1. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

7. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

11. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

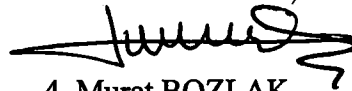

15. A. Levent TÜZEL
HDP İstanbul Milletvekili

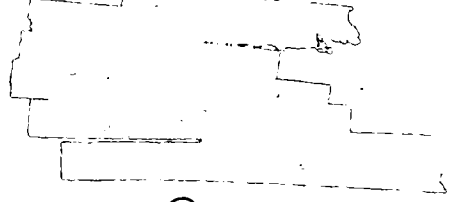

17. Erol DORA
BDP Mardin milletvekili

2. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

4. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

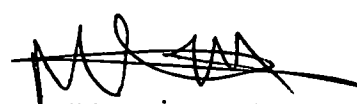

10. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

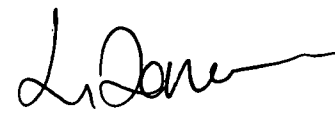
12. Adil ZOZANI
BDP Hakkari milletvekili

14. Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP İstanbul Milletvekili

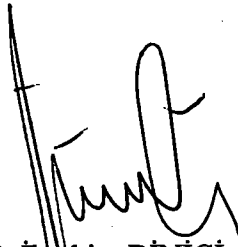
16. Mülkiye BİRTANE
BDP Kars milletvekili

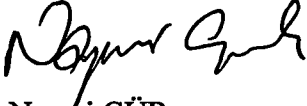
18. Leyla ZANA
Diyarbakır Milletvekili

19. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

21. Nazım GÜR
BDP Van Milletvekili

22. Özdemir UÇER
BDP Van Milletvekili

23. Bengi YILDIZ
BDP Batman Milletvekili

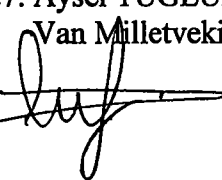
24. İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

25. Selma IRMAK
HDP Şırnak Milletvekili

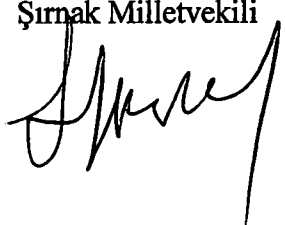
26. Gülser YILDIRIM
HDP Mardin Milletvekili

27. Aysel TUĞLUK
Van Milletvekili

28. Kemal AKTAŞ
Van Milletvekili

29. Faysal SARIYILDIZ
Şırnak Milletvekili